राज्यातील सन २०१८-१९ मधील दुष्काळी परिस्थितीच्या अनुषंगाने धरणातील पाण्याचे नियोजन करण्याच्या दृष्टीने अनुसरावयाची आवश्यक कार्यवाही.

महाराष्ट्र शासन महसूल व वन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- एससीवाय-२०१८/ प्र.क्र.२१८/म-७

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२. दिनांक:- २१ जानेवारी, २०१९

- संदर्भः- १) महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक. एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांकः- ३१ ऑक्टोबर, २०१८
 - २) महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक. एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.८९/म-७, दिनांकः- ६ नोव्हेंबर, २०१८
 - ३) महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक. एससीवाय-२०१८/प्र.क्र.२१६/म-७, दिनांकः- ८ जानेवारी, २०१९
 - ४) जलसंपदा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक. संकीर्ण २०१८/(५११/१८)/सिं.व्य. (धो.) दिनांकः- १ डिसेंबर, २०१८
 - ५) जलसंपदा विभाग,शासन निर्णय क्रमांक. संकीर्ण २०१७/(३१८/१७)/सिं.व्य. (धो.) दिनांकः- १२ डिसेंबर, २०१८

प्रस्तावना:-

दुष्काळ व्यवस्थापन संहिता २०१६ नुसार सन २०१८ च्या खरीप हंगामातील राज्यातील तालुक्यांतील दुष्काळी परिस्थितीचे मुल्यांकन करून संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र. १, २ व ३ अन्वये दुष्काळ/दुष्काळसदृश्य परिस्थिती जाहीर करण्यात आली आहे. राज्यात यावर्षी कमी पर्जन्यमान झाले असून विविध भागात पाण्याची टंचाई जाणवत असून ती तीव्र होण्याची शक्यता लक्षात घेऊन धरणातील पाणीसाठा पिण्याच्या पाण्यासाठी राखीव ठेवण्याचे अधिकार वेळोवेळी जिल्हाधिकारी यांना यापुर्वी देण्यात आले होते. सन २०१८-१९ मधील राज्यातील पाणी टंचाईच्या अनुषंगाने धरणातील पाणीसाठा पिण्याच्या पाण्यासाठी राखीव ठेवण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना दिल्यास जलसंपदा विभागाने निर्गमित केलेले संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र. ४ व ५ बाबत क्षेत्रिय स्तरावर संभ्रम निर्माण होईल. जलसंपदा विभागाकडून निर्गमित केलेला संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र. ४ नुसार पाटबंधारे प्रकल्पाच्या जलाशयातील पाणी बिगर सिंचनासाठी आरक्षित/मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा हक्क (Bulk Water Entitilement) मंजूर करण्याबाबतचे निकष व कार्यपध्दती विहित करण्यात आली आहे. तसेच संदर्भाधीन शासन निर्णय क्र. ५ अन्वये पाण्याचे नियोजनाप्रमाणे अंमलबजावणी व्हावी तसेच पाण्याचा अनिधकृत उपसा होऊ नये यासाठी करावयाची आवश्यक कार्यवाही विहित करण्यात आली आहे.

शासन निर्णय :-

सन २०१८-१९ मध्ये राज्यात उदभवलेल्या पाणी टंचाईच्या पार्श्वभूमीवर जलसंपदा विभागाच्या संदर्भाधीन अनुक्रमांक ४ व ५ मधील शासन निर्णयांमधील विहित केलेल्या तरतूदी व सूचनांचे काटेकोरपणे पालन व अंमलबजावणी करण्यात यावी अशा सुचना जिल्हाधिकारी यांना देण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०१२११५०३३५१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(सुभाष उमराणीकर)

उप सचिव, महसूल व वन विभाग

प्रति,

- १. सर्व विभागीय आयुक्त,
- २. सर्व जिल्हाधिकारी,
- ३. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ४. सदस्य सचिव (प्रशासन / तांत्रिक) महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण,
- ५. एक्सप्रेस टॉवर ,मुंबई-४०००२१
- ६. प्रधान सचिव, ऊर्जा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७. प्रधान सचिव, पाणी पुरवटा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ८. सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ९. सचिव (मदत व पुनर्वसन),
- १०.मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
- ११.मा.मुख्य सचिव यांचे उप सचिव
- १२.मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव.
- १३.मा.राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव.
- १४.व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण, प्रकाशगड,बांद्रा
- १५.सर्व कार्यकारी संचालक,जलसंपदा विभाग.
- १६.मुख्य अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा/ नागरी पाणी पुरवठा.
- १७.सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग.
- १८. महालेखापाल- १ व २ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ नागपूर.
- १९.महालेखापाल- १ व २ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/ नागपूर.
- २०.निवडनस्ती कार्यासन म-७